

SAAVU KIRKKOPOSTI 2/2022

SISÄLLYS

Julkaisutiedot	1
Pääkirjoitus	2
Rukouspäivän saarna perhemessu pastori Iiro Salminen	3
Pieni kirja Rukouksesta, Riitta Aaltonen koostanut Tuula Paasivirta	5
Ristinmerkki on rukous ja siunaus	8
Virren tarina - Joka aamu on armo uus, Tauno Väinölä	9
Virsi 547 sanat	10
Leike Sana -lehdestä: Jaakobinpaini, palapeli ja rukous	10
Aamenesta öylättiin, kirkon sanasto	11
Seurakuntavaalit ovat ensi marraskuussa, Tuula Paasivirta	12
Psalmi 142	14
Lopputoivotukset	14

Julkaisutiedot

Piste- ja äänilehti päätoimittaja Tuula Paasivirta
Podcast äänilehti päätoimittaja Tuomo Burman
Piste ja äänilehden saa nyt myös tilattuna omaan sähköpostiin.
Yhteystiedot: ext-tuula.paasivirta@evl.fi (huomaa etuliite ext)
tuomo.burman@burha.net
Yhteisosoite: saavukirkkoposti.kirkkohallitus@evl.fi
Lukija: Hannele Töllikkö
Julkaisija: Suomen ev.lut. kirkon Kirkkohallitus, KJY
Tämä on lehden 72. vuosikerta

Toimisto ja tilaukset: Arja Kunnala, p. 050 3525 723, sähköposti arja.kunnala@evl.fi,
PL 210, 00131 HELSINKI
Lehti on tilaajilleen maksuton

PÄÄKIRJOITUS

Kesä on hehkeimmillään, tuoksut valtaavat pihat ja pientareet. Taas saa olla kiitollinen Luojan luomasta kauneudesta. Tuon kauniin maailman ihminen usein ihan itse tuhoaa. Sodat ja nälänhätä ovat aikamme isoja kysymyksiä tavallisen ihmisen ymmärtää.

Maailman mullistusten keskellä yksittäinen ihminen voi niin vähän. Voi yrittää elää arkeaan niin hyvin kuin kykenee. Voimme olla ystävällisiä ja huomaavaisia toinen toistamme kohtaan. Se ei maksa mitään. Vanha klisee, mutta niin totta.

Rukous on eräs ihmisen keinoista käsitellä asioita ja samalla saada yhteys Jumalaan. Jumala tahtoo kuulla luomansa ihmisen äänen. Rukous on eräs merkityksellinen asia kristityn ihmisen elämässä. Rukous luo yhteyttä ihmisen ja Jumalan välille, toki myös kahden ihmisen välille. Raamattu sanoo, mistä sovitte kahden tai kolmen ihmisen kesken, on se sovittu myös Jumalan kanssa.

Pastori päätoimittaja Jaakko Heinimäki kirjoittaa kirjassaan Katekismus rukoustavoista, että älkää tyhjiä hokeko. Matteuksen evankeliumissa kehoitetaan myös, ettei saa rukoilla turhaan huomioita herättävästi, että muut oikein näkevät miten hyviä rukoilijoita me olemme. Hän viittaa tässä asiassa Matteuksen evankeliumiin (Matt 6:5-8.)

Tässä aukikirjoitettuna : Matteus 6: 5-8.

»Kun rukoilette, älkää tehkö sitä tekopyhien tavoin. He asettuvat mielellään synagogiin ja kadunkulmiin rukoilemaan, jotta olisivat ihmisten näkyvissä. Totisesti: he ovat jo palkkansa saaneet. 6 Kun sinä rukoilet, mene sisälle huoneeseesi, sulje ovi ja rukoile sitten Isääsi, joka on salassa. Isäsi, joka näkee myös sen, mikä on salassa, palkitsee sinut.

7 »Rukoillessanne älkää hokeko tyhjää niin kuin pakanat, jotka kuvittelevat tulewansa kuulluiksi, kun vain latelevat sanoja. 8 Älkää ruvetko heidän kaltaisikseen. Teidän Isänne kyllä tietää mitä te tarvitsette, jo ennen kuin olette häneltä pyytäneetkään.

Edelleen Matteuksen evankeliumin luvun kuusi jae 9 ohjaa Jeesuksen sanoin rukoilemaan Isä meidän rukouksen sanoin. Ja lukuun on aukikirjoitettu Isä meidän rukous. Se on hyvä rukous silloin, kun tuntuu, että sanat loppuvat kesken tai ei ole sanoja.

Tässä lehden numerossa on asiaa rukouksesta ja tämän vuoden vaaleista Kirkossamme. Syksyn lehdessä käsitellään vaaleja tarkemmin. Tämän lehden artikkelista löydät ohjeet, jos haluat asettua ehdokkaaksi seurakuntien paikallisvaaleissa. Ehdokasasettelu päättyy 15.9. ja varsinainen vaalipäivä on 20.11.2022.

Edellinen lehti saattoi osalle tulla myöhässä. SE lähetettiin kaikille pääsiäisen tienoossa, mutta itsekin sain oman äänilehteni vasta 18.5.2022 ja siinä oli osoite oikein ja silti siinä oli postin leima, että oli mennyt selvittelyyn 12.5. Näin ei käynyt varmaankaan ihan kaikille lukijoille . Pahoitteluni postin viiveistä.

Hyvää ja virkistävää kesää
Tuula Paasivirta

SAARNA

RUKOuspäivä toukokuussa 2022
Vantaankosken seurakunta, Virtakirkko
Perhemessu saarna pastori Iiro Salminen

Evankeliumi (Joh. 16:23-33)

Jeesus sanoi opetuslapsilleen:

”Totisesti, totisesti: mitä ikinä te pyydätte Isältä minun nimessäni, sen hän antaa teille. Tähän asti te ette ole pyytäneet mitään minun nimessäni. Pyytäkää, niin te saatte, ja teidän ilonne on täydellinen.

Olen puhunut tästä teille vertauksin. Tulee aika, jolloin en enää käytä vertauksia vaan kerron teille avoimesti kaiken Isästä. Sinä päivänä te esitätte pyyntönne minun nimessäni, enkä minä enää sano, että käänny Isän puoleen teitä auttaakseni. Rakastaahan Isä itse teitä, koska te olette rakastaneet minua ja uskoneet, että olen tullut Jumalan luota. Isän luota minä olen lähtenyt ja tullut tähän maailmaan, ja nyt minä jätän maailman ja menen takaisin Isän luo.”

Opetuslapset sanoivat: ”Nyt sinä puhut selvin sanoin, et enää vertauksin. Me ymmärrämme nyt, että sinä tiedät kaiken eikä sinun tarvitse odottaa, että joku kysyy. Siksi me uskomme, että olet tullut Jumalan luota.”

”Nyt te kyllä uskotte”, sanoi Jeesus. ”Tulee aika - ja se on jo nyt - jolloin te joudutte hajalle, kuka minnekin, ja jätätte minut yksin. Yksin en silti jää, sillä Isä on minun kanssani. Olen puhunut teille tämän, jotta teillä olisi minussa rauha. Maailmassa te olette ahtaalla, mutta pysykää rohkeina: minä olen voittanut maailman.”

Saarna alkaa tästä

Minun ja puolisoni välillä on yhteysongelma. Sen ongelman nimi on OnePlus älypuhelin. Kerran soitin hänelle ja aloitin puhelun tervehdyksellä, johon en saanut vastausta. Jäin miettimään vaihtoehtoja sekunnin murto-osaksi. Ehkä en kuullut hänen vastaustaan, ehkä hänellä oli huono hetki tai ehkä hän ei kuullut minua. Jatkoin puhelua vastausta kuulematta kertomalla jostain arkisesta asiasta. Jossain vaiheessa puhelua tajusin, etten todella ollut kuullut hänen sanovan minulle mitään. Seurasi lyhyt hiljaisuus, turhautuminen ja ärsyntyminen. ”Haloo, ootko sä siellä?”. Tarkistin, että puhelu on käynnissä, mutta ei vastausta. Tässä vaiheessa lyhyen hetken pohdin, että jääkö odottamaan hiljaisuuden mahdollista raukeamista ja puolisoni ääntä puhelimen päässä vai sulkisinko linjan ehkä mielenosoituksellisestikin.

En tiennyt sitä, että puolisoni oli kyllä kuullut kaiken, mitä olin sanonut. Hän oli jopa vastailut minulle luullen, että olin kuullut hänet jatkaessani juttuani. Puhelimen päässä minä kuitenkin

kuuntelin vain omaa ääntäni ja linjan hiljaisuutta. Tämä sama mykistävä vika on toistunut muutamaan kertaan. Myöhemmillä kerroilla olemme lopettaneet puhelun ja toivoneet, että uusi yritys auttaisi. Joskus se auttaa. Tosin puhelimen korjaaminen olisi varmaan tehokkaampi keino.

Tämän toistuvan, hieman ärsyttävän, mutta varsin pienen ongelman kohdalla olen jonkin kerran jäänyt pohtimaan rukousta. Ehkä rukoilemisessa on jotain samankaltaista. Aloitan rukouksen toivoen, että Jumala kuulisi sen, mitä hänelle kerron. Mutta kuuleeko hän? Joskus tuntuu, että hän kuulee. Joskus taas en ole ihan varma. Vaikka siedän hiljaisuutta Jumalalta paremmin kuin puolisoiltani puhelimen päässä, niin voiko satunnainen turhautuminen Jumalan hiljaisuuteen kasvaa kohdallani epäuskoksi ja saada minut sulkemaan linjan häneltä? Mitä minä oikeastaan Jumalalta odotan rukoillessani? Mitä sinä odotat?

Päivän evankeliumitekstissä Jeesus sanoo: "mitä ikinä te pyydätte Isältä minun nimessäni, sen hän antaa teille". Arkikokemus tuntuu kuitenkin usein haraavan Jeesuksen sanoja vastaan. Kovinkaan usein Jumala ei tunnu antavan juuri sitä, mitä häneltä pyytää. Toisaalta usein myös toivon, ettei hän edes antaisi. Minkälainen olisi maailma, jossa kaikki keskenään ristiriitaiset toiveet toteutuisivat. Tai minkälainen olisi Jumala, jonka rukousvastaus on toiselle lottovoitto ja toiselle kärsimys ja epäoikeudenmukaisuus?

Raamattu ei jätä lukijaansa yksin näiden vaikeiden kysymysten keskellä. Jobin ja psalmien kirjoissa on kuvauksia tuhrautumisesta Jumalan hiljaisuuteen. Ahdistuksessaan Job kääntyy Jumalan puoleen sanoen: "Minä huudan sinua, mutta sinä et vastaa, minä seison sinun edessäsi, mutta sinä vain tuijotat minua." Olen kiitollinen Jobin kirjasta. Siinä kuvataan, että usko voi kestää pettymyksen, turhautumisen ja epäilyksen. Jumalan edessä kielteisiäkin tunteita ei tarvitse työntää pois. Jumala kestää kyllä. Ehkä rukoilijan osa on sietää Jumalan ahdistavaakin hiljaisuutta.

Toisaalta Jeesus ei lupaa elämän olevan helppoa. Hän sanoo: "maailmassa te olette ahtaalla, mutta pysykää rohkeina: minä olen voittanut maailman". Ahtaassa paikassa ihminen on puristuksissa. Silloin kaipaa ympärilleen tilaa ja reittejä, minne paeta. Jeesuksen rohkaisevat sanat tuntuvat kertovan, että ahtaassakin paikassa voi tuntea virtaavan hapen ja kokea rauhaa puristuksen sijaan. Maailmassa ei ole niin kapeaa kohtaa, mistä Jumalan rauha ei pääsisi liivahtamaan meidän sydämiimme luoden tilaa hengittää.

Jeesus puhuu rauhasta. Samasta rauhasta puhutaan Jeremiaan kirjassa. Siinä Jumala sanoo: "Minun ajatukseni ovat rauhan eivätkä tuhon ajatuksia: minä annan teille tulevaisuuden ja toivon." Jumalan rauha ei lupaa välttämättä sellaisia ihmeitä, joita me häneltä joskus odotamme. Useat Jeesuksen aikalaiset pettyivät, kun hän ei ajanutkaan roomalaisia valloittajia pois eikä lopettanut sortoa. Jeesuksen rauha on toisenlaista, ei hyvää tai pahaa vaan pyhää.

Suomen kielessä sanaan pyhä liittyy pieni sanaleikki. Sana pyhä sisältää sanan hyvä vokaalit ja sanan paha konsonantit. Johdatusta tai sattumaa, yhtä kaikki oivaltava kuva siitä, että Jumalan pyhyys on laajempi kuin meidän kokemuksemme hyvästä ja pahasta. Jeesuksen rauha on silta taivaan ja maan välillä ja lupaus siitä, että Jumalan hiljaisuus ei milloinkaan tarkoita linjan sulkeutumista. Hiljaisuus on Jumalan kieli. Silloin kun maailman ahtaus puristaa, hän kävelee vierellä rohkaisten ja kuunnellen.

Jumalan rukousvastaus ei todennäköisesti ole sodan tai sairauden lopettaminen, mutta ei se ole myöskään niiden jakaminen. Jeesuksen herruus on sydämen herruutta ja Jumalan rauha asuu rukouksen hiljaisuudessa. Jeesuksen opettaman Isä meidän -rukouksen sanoilla me rukoilemme "tapahtukoon sinun tahtosi". Ei siis meidän tahtomme, vaan Jumalan.

Rukouksen ei tarvitse tyypistyä vain pyyntöihin ja parahduksiin tai kaatua niiden toteuttamatta jäämisen vuoksi. Jumala kuulee kyllä. Hän kestää myös meidän kiukkumme. Rukous on tapa elää Jumalan kanssa hyväksyen hänen hiljaisuutensa. Ja rukouksella on monta suuntaa. Rukouksessa me kannamme toisiamme. Joku rukoilee myös sinun puolestasi. Se voi olla sinulle tärkeä ihminen, viereisessä penkissä istuva henkilö tai vaikka vastaantulija kadulla. Jeesus rukoilee meidän puolestamme silloinkin, kun me emme jaksa tai osaa rukoilla. Evankeliumin tekstissä Jeesus sanoi, ettei hän jää yksin. Emme jää mekään. Jumala on meidän kanssamme myös rukouksen hiljaisuudessa. Ja jos jollakulla on vinkkejä puhelimen korjaamiseen, niin otan niitä vastaan.

PIENI KIRJA RUKOUKSESTA

Tuula Paasivirta

Celia -kirjastosta löytyy äänikirjana rovasti, pastori Riitta Aaltosen vuodelta 1996 Kirjapajan julkaisema kirja Pieni kirja rukouksesta. Vaikka kirja on 26 vuotta vanha, se on yhä erittäin ajankohtainen, jotkut esimerkit sopivat hyvin myös tähän päivään. Aaltonen itsekin puhuu juuri rukouksen ajattomuudesta, siitä kuinka ihminen on samanlainen kautta aikojen, vaikka ulkoiset asiat muuttuvat.

Rukouksen salaisuus

Aaltonen korostaa, että rukous ei ole vain joidenkin uskonnollisten ihmisten etuoikeus. Hän ajatteli tuolloin 26 vuotta sitten, että jokaisen ihmisen sydämessä asuu kaipaus ja rukous on yksi mahdollisuus etsiä ilmaisumuotoja tälle kaipaukselle. Tässä kirjassa, Pieni kirja rukouksesta, Riitta Aaltonen lähestyy rukouksen salaisuutta Raamatusta ja kristillisestä rukousperinteestä ammentaen. Hän toimi kirjan julkaisun aikaan Kansan Raamattuseuran toiminnanjohtajana ja on tunnettu julistaja ja sielunhoitaja. Aaltonen on erittäin perehtynyt hengelliseen ohjaukseen ja spiritualiteetin kysymyksiin ja oli ennen tämän kirjan julkaisua kirjoittanut jo useita rukousaiheisia kirjoja.

Kirjan sisällöstä

Kirja jakaantuu neljään osaan, niissä käsitellään rukouksen syvyyttä, miten Raamattu opettaa rukoilemaan, kirkko rukoilijana ja ihminen rukoilijana. Eli käytännössä käydään läpi eräässä mielessä koko rukouksen kaari.

Rukouksen syvyys -kappaleessa puhutaan, kuinka Jumalan henki rukoilee "Jumala puhalsi ihmisen sieraimiin elämän henkäyksen. Näin ihmisestä tuli elävä olento." (1. Moos. 2:7), Tätä Mooseksen kirjan jaetta lukiessa voidaan nähdä, että Jumala itse on laittanut ihmiseen kaipauksen yhteyteen Jumalan kanssa. Aaltosen mukaan ihmiseen on istutettu Jumalan antama henki, rukouksen henki, eräänlainen alkurukous. Rukous on ihmisen vastaus elämän antajalle. Aaltonen korostaa, että rukous on lahja, joka on jokaisen ihmisen käytettävissä.

Sen verran aika ja maailma on muuttunut viimeisen 26 vuoden aikana, että nykyään huomaan itse toimivani varovaisemmin joissakin tilanteissa, sillä sanon usein, että meillä on mahdollisuus ja oikeus rukoilla. Toki julistajilta edelleen kaivataan vahvaa sanaa ja tulkintaa siitä mitä Jumala on ja tahtoo ihmisiltä.

Aaltonen tuo esille sen tärkeän asian, että rukous on kanssakäymistä elävän Jumalan ja ihmisen välillä eikä se ole vain staattista eli pysähtynyttä ja yksipuolista. Ihmisen tulisi osata kuunnella rukouksen hiljaisuudessa mitä Jumala minulle haluaa sanoa. Rukouksessa saa olla huokailija, saa huutaa ja vaieta. Rukous on siinä mielessä dialogia, vuoropuhelua, Jumalan eli ihmisen luojan kanssa. Järkeä ei sitä käsitä, se on salaisuus, miten pyhä Jumala tahtoo olla yhteydessä yksittäisen ihmisen kanssa.

Pyhä henki rukoilee

Kirjan alkuosassa tuodaan paljon esille sitä, miten Pyhä Henki rukoilee meidän kanssamme. ”Henki auttaa meitä, jotka olemme heikkoja. Emmehän tiedä, miten meidän tulisi rukoilla, että rukoilisimme oikein. Henki itse kuitenkin puhuu meidän puolestamme sanattomin huokauksin ja hän, joka tutkii sydämet, tietää mitä henki tarkoittaa, sillä Henki puhuu Jumalan tahdon mukaisesti pyhien puolesta.” (Room. 8:26-27). Eli henki itse rukoilee meidän kanssamme ja meidän puolestamme. Se on Jumalan henki, joka huokaa jatkuvasti Jumalan puoleen, sanoo Aaltonen. Hänen mukaansa myös Pyhä Henki ottaa vajavaiset rukouksemme ja vie eli kantaa ne Jumalan luo. Ei ole hukkaan heitettyä aikaa, vaikka vastaus ei heti tulisikaan eikä siinä muodossa kuin me sitä toivomme ja olemme pyytäneet omassa rukouksessamme.

Jeesuksen opetukset

Erittäin olennaista on Jeesuksen opettama Isä meidän -rukous, joka tahtoo sanoa ja ilmaista meille, että saamme ja voimme kutsua Jumalaa isäksi. Rukouksen perusta tulisi olla jo edellä jossakin muodossa mainittu, että Jumala on meidät luonut ja Hän lähestyy meitä. Hän kulkee meidän edellämme. Kristillinen rukous nousee siitä, mitä Jumala on tehnyt Kristuksessa meidän puolestamme ja meistä riippumatta. Eli Jeesuksen kuolema ristillä ja ylösnousemus tapahtui meidän puolestamme, meistä riippumatta.

Raamattu

Kirjan kakkososassa käsitellään laajasti rukousta Raamatussa, josta edellä mainittu Isä meidän -rukous on yksi tärkeä esimerkki. Aaltonen esittelee niin Vanhan testamentin kuin Uuden testamentin rukoilijoita. Tunnettuahan on, että Vanhassa testamentissa tärkein ja laajin rukouskirja on Psalmit. Kuten Isä meidän -rukous niin myös Psalmit auttavat ihmistä sanoittamaan asioita silloin, kun tuntuu, että itsellä ei ole sanoja rukoukseen. Myöskin Mooseksen kirjasta nouseva Herran siunaus on tärkeä perintö kristityille kautta historian. Siihen muun muassa jumalanpalvelukset ja kirkolliset toimitukset päättyvät. On tärkeää saada siunaus elämän matkan varrella ja myös sen arjessa.

Tämä Aaltosen kirja on nimenomaan arvokas siksi, että se niin syvästi perustuu Raamattuun ja sen isoihin ja pieniin rukoilijoihin. Vanhassa testamentissa Jaakob näki veljensä Eesaun ja heillä oli kilpailua siitä kumpi saa isän siunauksen. Jo täältä on kotoisin ajatus ”en päästä sinua, ellet siunaa minua.” Tämä on eräs niistä asioista, joita ihmiset ovat myöhemmin huokailleet Jumalalle, jotta elämä menisi paremmin.

Tähän Jumalalta saatavaan siunaukseen liittyen Aaltonen pohtii myöskin sitä, että ketä rukous muuttaa. Hänen mukaansa rukous muuttaa aina myös rukoilevaa ihmistä itseään, mutta ihmisen tulisi olla rehellinen Jumalan edessä, koska Jumala näkee ihmisen sydämeen. Joskus rukous on taistelua ja painiskelua Jumalan kanssa. Tästä esimerkkinä Aaltonen käyttää muun muassa edellä mainittua Jaakobin rukouskampppailua, jossa Jaakob ensin viekkaudella sai esikoisoikeuden isänsä siunaukseen ja Eesau menetti sen. Kun Jaakob oli huijauksella saanut isänsä siunauksen, hän joutui myöskin pakenemaan ja käymään oman rukoustaistelunsa ennen kuin hän saattoi uudelleen lähestyä Eesautta. Voisi sanoa, että ikään kuin Jumala olisi ollut hiljaa sinä aikana, kun hän antoi Jaakobin taistella, kysellä, kapinoida ja yrittää. Tästä tapahtumaketjusta tulee sanonta Jaakobin paini. Lopulta Jumala vastasi Jaakobille.

Toinen vanhasta testamentista hyvinkin tuttu on Jobin kirja, jossa Job on menettänyt kaiken ja toisinaan haluaa kääntyä Jumalan puoleen ja toisinaan kääntää selkensä. Raamatussa Jeesus itse sekä Paavali olivat paljon rukoilevia ihmisiä. Paavali ja Siilas olivat vankeudessa, Luukas kirjoittaa ”Keskiyön aikaan Paavali ja Siilas rukoilivat ja laulaen ylistivät Jumalaa ja toiset vangit kuuntelivat heitä.” (Apt. 16-23).

Muistan vielä vuosikymmenien jälkeenkin Riitta Aaltosen pitämästä raamattutunnista, kuinka minuun teki syvän vaikutuksen hänen kertoessaan kuinka Siilas kääntyi seinään vasten rukoillessaan, mutta hän rukoili, vaikka oli epätoivoinen.

Paavalille rukous oli myös tapa tehdä työtä. Paavaliala ajatellen on hyvä tuoda esille se tärkeä asia, että rukouslajeina ovat muun muassa kiitos- ja pyyntörukoukset, mutta myös esirukous eli rukous toisen puolesta tulisi olla tärkeä osa ihmisen rukouselämää.

Kirkko rukoilijana

Kirjan loppupuolella käsitellään kirkossa tapahtuvaa rukouselämää ja hengellistä elämää. Tästä rukouselämästä jumalanpalvelus on yksi tärkeä osa. Nykyään jokaisessa suomalaisen luterilaisen kirkon jumalanpalveluksessa ja erityisesti messussa on päivän rukous ja esirukous. Päivän rukous liittyy kyseisen pyhäpäivän teemaan eli esimerkiksi helluntaina kirkon perustamiseen.

Esirukouksessa rukoillaan kaikkien kastettujen, kuolleiden ja avioliittoon vihkimistä pyytävien puolesta. Samoin rukoillaan usein paikkakunnan päättävien ihmisen ja yhteiskunnan päättävien henkilöiden sekä kirkon johtajien puolesta. Olennainen osa on myös seurakuntalaisten pyytämät ja jättämät esirukouspyynnöt. Usein on myös hiljainen osuus, jossa seurakuntalainen voi rukoilla omia asioitaan hiljaisesti. Juuri tänään tärkeitä asioita jumalanpalvelusrukouksissa ovat myös Ukrainan sota, pakolaisuus maailmassa ja nälänhätä. Joissakin messuissa, kuten Tuomasmessussa, on rukousalttaripöytiä, joihin voi messun kuluessa jättää rukouspyynnön tai kiitoksen. Niiden puolesta rukoillaan joko samassa messussa tai myöhemmin viikolla. Eri puolilta maailmaa löytää ja voi tutustua erilaisiin rukousperinteisiin niin yksittäisen ihmisen elämässä kuin kirkon sisällä.

Kirja päättyy tärkeään osaan, jossa ihmistä opastetaan rukouselämän tavoissa ja rytmissä. Siihen voi tutustua lainaamalla kirjan Celia -kirjastosta.

RISTINMERKKI ON RUKOUS JA SIUNAUS

Lähde mainittu lopussa ja artikkelin väleissäkin ja on otettu tietoa sekä ortodoksisen että luterilaisen kirkon verkkosivuilta, johon Tuula Paasivirta on muokannut.

Ristinmerkki on ortodoksisessa (kuin myös roomalaiskatolisessa ja kreikkalaiskatolisessa sekä nykyään myös enenevässä määrin luterilaisessa) kirkossa käytettävä rukouksen muoto. Ristinmerkkiä käyttävät ortodoksisessa (sekä roomalaiskatolisessa ja luterilaisessa) kirkossa niin papit kuin kirkkokansakin rukouksena.

Ristinmerkillä rukoilija ristii ("ristiinnaulitsee") itsensä ja näin liittää itsensä osaksi Kristuksen elämää ja Kirkkoa. Ristinmerkki toimii samalla rukoilijan ajatuksien ja toiminnan keskittämisen apuvälineenä, näin hänen ajatuksensa eivät lähde harhailemaan pois rukoilemisesta ja Jumalan ylistämisestä. (lähde: <https://www.ortodoksi.net/index.php/Ristinmerkki>)

Luterilaisessa kirkossa ristinmerkkiä käyttävät tavallisimmin vain papit ja alttaripalvelukseen osallistuvat toimituksissa. Käytäntö on vielä vaihtelevaa, sillä aikaisemmin ristinmerkki liitettiin voimakkain tunnesitein roomalaiskatolilaiseen kirkkoon, josta luterilaisuus erkani muun muassa Martin Lutherin toimesta.

Alkuaan Luther suositteli ristinmerkin käyttämistä, mutta se jäi pitkäksi aikaa pois yleisestä käytöstä. Nykyään ristinmerkki on palannut kirkolliseen käyttöön myös luterilaisilla.

Luterilaiseen jumalanpalvelukseen osallistuva tekee ristinmerkin alkusiunauksen yhteydessä, vastaanottaessaan synninpäästön, vastaanottaessaan sakramentin ja kiittäessään siitä sekä Herran siunauksen yhteydessä. Nykyisin ristinmerkki voidaan tehdä myös aina kun Pyhä Kolminaisuus mainitaan palveluksessa. Jotkut edellä mainituista suosituksista eivät silti ole saavuttaneet laajaa käyttöä, mutta yleisesti ottaen ristinmerkin käyttö luterilaisessakin kirkossa on selvästi lisääntynyt. (lähde: <https://www.ortodoksi.net/index.php/Ristinmerkki>)

Ristinmerkki luterilaisen sivuston mukaan

Ristinmerkki on kristittyjen tunnusmerkki ja uskontunnustus, jolla siunataan joko itsensä tai toisia ihmisiä tai asioita.

Ristinmerkki muistuttaa Kristuksen rististä. Merkki on siunaava rukous ja symboli, joka ilmaisee osallisuutta Kristuksen sovitustyöstä ja siitä lähtevästä uudistavasta voimasta. Ristinmerkki kuuluu olennaisena osana paitsi kasteeseen myös koko julkiseen ja yksityiseen uskonelämään.

Luther suositteli päivän aloittamista ristinmerkillä: "Noustessasi aamulla vuoteesta siunaa itsesi pyhällä ristinmerkillä ja lausu: Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen haltuun. Aamen." (Vähä Katekismus) Samat sanat tuli lausua illalla nukkumaan mentäessä.

Läntisen kirkollisen perinteen mukaisesti ristinmerkki tehdään oikealla kädellä siten, että käsi viedään otsalta sydämelle ja sitten vasemmasta oikeaan olkapäähän. Suomen evankelis-luterilaisessa kirkossa noudatetaan tätä perinnettä.

Idän kirkollisen perinteen mukaisesti tehdyssä ristinmerkissä yhdistetään oikean käden peukalo, etusormi ja keskisormi ja kosketetaan niillä ensin otsaa, sitten rintaa, sitten oikeaa ja vasenta olkapäätä. Kaksi muuta sormea on painettuna kämmentä vasten. Näin ilmaistaan uskoa kahteen kristinuskon perusdogmiin: kolme ensin mainittua sormea muistuttavat Pyhästä Kolminaisuudesta ja kaksi viimeksi mainittua sormea Jumalan Pojasta, joka on tosi ihminen ja tosi Jumala.

Jumalanpalveluksen alku- ja päätössiunauksessa liturgi tekee ristinmerkin lausuessaan: Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen nimeen. Myös seurakuntalainen voi tällöin tehdä ristinmerkin. (

<https://evl.fi/sanasto/-/glossary/word/Ristinmerkki>)

VIRREN TARINA

Joka aamu on armo uus

Tauno Väinölä

Hengellisten laulujen ja virsien ensimmäiseen vihkoon (1900) sisältyi jo 27 ruotsalaisen Lina Sandellin (1832-1903) laulua. Niistä kaksi on sittemmin otettu virsikirjaan. Iltavirsi ”Mua siipeis suojaan kätke” suomennettiin ensi kerran juuri tuohon Suomen Lähetysseuran laulukirjaan. Sen sijaan aamuvirrestä Joka aamu on armo uus on olemassa vanhempikin suomennos (Harpunsäveliä 1886). Hengellisten laulujen ja virsien teksti taas oli hivenen muokattu metodistien laulukirjaan Rauhansäveliä (1894) sisältyneestä suomennoksesta.

Joka aamu on armo uus ei kuulunut virsikirjakomitean ehdotukseen. Seurakuntien palautteessa toivottiin lisää tuttuja hengellisiä lauluja, ja niin kirkolliskokouksen virsikirjavalioikunta lisäsi ehdotukseen muun muassa tämän virren.

Virren alku liittyy Raamatun sanaan: ”Herran armoa on se, että vielä elämme, hänen laupeutensa ei lopu koskaan. Joka aamu on Herran armo uusi, suuri on hänen uskollisuutensa.” (Valit. 3:22-23.) Lina Sandell merkitsi lauluun myös viitteen 1. Kor. 7. lukuun, jossa Paavali antaa ohjeita lopunaikojen varalta, ”tämä nykyinen maailmamme on näet katoamassa”. ”Surevien on oltava kuin he eivät surisi ja iloitsevien kuin eivät iloitsisi.” Vanha suomennos (HLV 494:3) noudattikin Lina Sandellin sanontaa: ”Jotka itkevät, olkohon, / kuin ei itkua oisi! Joilla riemu ja nauru on, / kuin ei riemua oisi!” Virsikirjan muokkaus (Herkko Kivekäs) irtautuu siitä jonkin verran: ”Kaikki entinen katoaa, / itkun, riemunkin aiheet, / moni arvoitus ratkeaa, / uudet alkavat vaiheet.”

Virren on säveltänyt laulajaevankelista, ”evankelinen trubaduuri” Oscar Ahnfelt (1813-1882), jonka julkaisemalla hengellisten laulujen kokoelmalla (12 vihkoa) on ollut suuri merkitys Ruotsissa. Ahnfeltin ja Lina Sandellin yhteistyöstä on virsikirjassamme toinenkin näyte: ”Päivä vain ja hetki kerrallansa” (338).

547 – Joka aamu on armo uus

1.

Joka aamu on armo uus,
miksi huolta siis kantaa!
Varjot väistyy ja vajavuus,
Jeesus voimansa antaa.
Kiitos Herran, hän auttaa tiellä,
meidän kanssamme nyt ja aina on,
täällä suo Isän suosion,
rauhan luonansa siellä.

2.

Joka aamu on armo uus,
huolet voimme siis heittää.
Rangaistuksenkaan ankaruus
ei voi armoa peittää.
Herran hoidosta kiittäkäämme,
kun hän taivasta varten kasvattaa,
murheen allakin armahtaa,
hänen turviinsa jäämme.

3.

Kaikki entinen katoaa,
itkun, riemunkin aiheet,
moni arvoitus ratkeaa,
uudet alkavat vaiheet.
Kohta koittaa jo päivä Herran,
se on hänellä yksin tiedossaan.
Siksi kiitosta veisaamaan,
hänen voitto on kerran!

JAAKOBINPAINI, PALAPELI JA RUKOUS

Leike Sana -lehdestä, ei tekijää tiedossa.

Sana -lehden Mikä minua innostaa? -palstalla Kansan raamattuseuran työntekijät kertovat mikä työssä saa sydämen sykkimään. Lehden numerossa 12, ilmestynyt 22.6.2022, on vuorossa pastori Lea Kujanpään haastattelu. Hän kertoo:

”Olen Lea Kujanpää, kouluttaja ja pastori. Jos pitäisi valita yksi sana, jollakuvaisin innostavimman asian työssäni, valitsisin silti kolme. Aloitan aakkosjärjestyksessä ensin jaakobinpainista.

Viimeeksi harrastin sitä yhden raamatunjakeen kanssa. Aika perusjake, josta en silti päässyt eteen enkä taakse. Vääntelin, kääntelin, ihmettelin. Lopulta siitä alkoi vähä vähältä avautua näkymiä, jotka vievät uusiin maisemiin. Ai näinkö, ai tällaistaako... Ja voi, miten se virkisti onnahtelevaa

rukouselämääni. Kirjoitin innoissani löydöstäni lähettäjäilleni ja mietin, mahtoivatko hekin pohtia samoja asioita kanssani.

Toinen innostava juttu on palapeli. Ei sellainen pahvinen, jossa joutuu runnomaan palasia paikoilleen niiden (ja ikänäön) ikävästi vastaan haratessa. Ei, vaan se, kun minulta pyydetään puheenvuoroa ja lähden koostamaan sitä. Avaan Raamatun, luen ja rukoilen. Alan yhdistellä uutta ja vanhaa. Jokin kohta Vanhassa testamentissa alkaa puhutella. Sitten siihen liittyikin mielessäni Uuden testamentin kohta.

Mieleeni nousee joku Raamatun henkilö ja hänen kulkemansa tie. Tutkin kirjallisuutta. Etsin ja löydän palasia, sovittelen niitä yhteen. Saatan kuulla joltain jonkun ohikiitävän ajattelun tai huomata jonkin asiaan liittyvän tekstikatkelman. Pääni iskee kipinöitä, hihkun sisäisesti (toki hillitysti; sitä ei huomaa ulospäin!) Ja sitten yhtäkkiä: palapeli on valmis!

Kolmas ja olennaisin on rukous – niin yhteinen rukous työkavereiden ja muiden kohtaamieni ihmisten kanssa kuin yksityinen hiljentyminen Jeesuksen edessä. Ilman rukousta tätä työtä ei tehdä.

Jotkut pyytävät rukousta sähköpostitse, toiset soittavat, ja rukoilemme puhelimesta. Kannamme toinen toistamme Jeesuksen sydämelle. Mikä rikkaus siinä onkaan! Ja kun oma rukoukseni on heiveröinen ja ohut, joku toinen sulkee minut hetkeksi esirukoukseensa. Sen turvin olen usein jaksanut jatkaa.

Jaakobinpaini, palapeli ja rukous. Mutta suurin niistä on rukous.”

AAMENESTA ÖYLÄTTIIN

<https://evl.fi/sanasto/-/glossary/word/Rukous>

Rukous on sydämen puhetta Jumalan kanssa eli ihmisen sisimmän avaamista vuorovaikutukseen Pyhän Kolminaisuuden kanssa. Rukous voi olla joko sanallista tai sanatonta viipymistä Jumalan edessä. Rukous voi esimerkiksi olla suunnattuna Pyhälle Kolminaisuudelle tai jollekin Jumalan persoonista: Luojaalle tai Kristukselle tai Pyhälle Hengelle, jolloin rukous sävyttyy tämän mukaan.

Jumalanpalveluksen liturgisissa rukouksissa kiitetään Isää, käännytään Vapahtajan puoleen ja pyydetään Pyhää Henkeä tulemaan seurakunnan keskelle sekä vaikuttamaan sakramenteissa. Epikleesirukouksessa pyydetään Pyhää Henkeä, että ehtoollinen voitaisiin ottaa vastaan uskossa. Liturginen rukouselämä on muodoiltaan ja sisällöiltään vanhinta kristillistä rukousperinnettä, joka yhä elää messun vietossa. Jeesuksen opettamalla Isä meidän -rukouksella on kirkossa erityinen asema.

Yksittäisen kristityn rukous voi olla tutun iltarukouksen, ruokarukouksen tai Isä meidän -rukouksen lukemista tai vapaata, tilanteen synnyttämää sanallista tai hiljaista, meditatiivista ja sanatonta rukousta. Rukous voi tapahtua yksin tai yhdessä toisten kanssa.

Oman merkittävän rukouksen uoman muodostavat perinteiset rukoushetket, joita omassa käsikirjassamme ovat aamurukous (laudes), päivärukous (ad sextam), iltarukous (vesper) ja rukous

päivän päättyessä (kompletorio). Sekä vesperin että kompletorian edelle voidaan liittää valon rukous (lucernarium). Rukoushetkien juuret ovat juutalaisessa ja varhaiskirkollisessa rukousperinteessä. Yksi rukoushetkien tunnusomaisista piirteistä on psalmlaulu.

Rukousta toisten puolesta kutsutaan esirukoukseksi. Synnintunnustus on katumusrukous. Ehtoollisen jälkeen seuraa kiitosrukous. Virret ovat laulettuja rukouksia. Rukouksesta opetetaan muun muassa Katekismuksessa.

Rukous on sydämen puhetta Jumalan kanssa

"Älkää olko mistään huolissanne, vaan saattakaa aina se, mitä tarvitsette, rukoillen, anoen ja kiittäen Jumalan tietoon. Silloin Jumalan rauha, joka ylittää kaiken ymmärryksen, varjelee teidän sydämenne ja ajatuksenne, niin että pysytte Kristuksessa Jeesuksessa." (Fil. 4:6)

SEURAKUNTAVAALIT OVAT MARRASKUUSSA

Koonnut Tuula Paasivirta

Seurakuntavaalit toimitetaan neljän vuoden välein. Marraskuussa 2022 valitaan Evankelis-Luterilaisen kirkon 367:ään seurakuntaan yhteensä noin 8000 uutta luottamushenkilöä. He päättävät muun muassa siitä, keitä valitaan seurakunnan työntekijöiksi ja minkälaista toimintaa seurakunnan tai seurakuntayhtymän alueella järjestetään, kirkkojen ja toimitilojen rakentamisesta tai myymisestä. Taloudesta päättäminen on eräs iso asia seurakunta- ja kirkkoneuvostoissa sekä kirkkovaltuustoissa. Isoissa seurakunnissa ja seurakuntayhtymissä asiat toimivat luonnollisesti hieman eri tavoin kuin pienillä paikkakunnilla.

Seurakuntavaalit ovat ennen kaikkea paikalliset vaalit, joissa seurakuntalaisten joukosta valitaan henkilöt suunnittelemaan toimintaa seuraavalle nelivuotiskaudelle. Seurakuntavaaleissa pääset vaikuttamaan oman seurakuntasi tulevaisuuteen.

Tavoitteena on saada jokaiseen seurakuntaan kaikenikäisiä, erilaisissa elämäntilanteissa olevia luottamushenkilöitä eri aloilta. Äänestäminen on hyvä tapa vaikuttaa oman seurakuntasi asioihin. Olemme kaikki tervetulleita kirkkoon ja äänestämään. Me kaikki olemme uskottuja, toivottuja sekä rakastettuja. Viimeinen lause viittaa tämän vuoden vaalien teemoihin.

Yhdet vai kahdet vaalit

Seurakuntavaaleissa valitaan seurakunnan toimintaa suunnittelevat, kehittävät ja ohjaavat kirkkovaltuuston ja seurakuntaneuvoston jäsenet. Ja seurakunnan tai seurakuntayhtymän hallintomallista riippuu mitä ja miten valitaan näissä vaaleissa.

Jos seurakunta on taloudellisesti itsenäinen, toimitetaan yhdet vaalit, joilla valitaan kirkkovaltuuston jäsenet. Jotka puolestaan valitsevat keskuudestaan kirkkoneuvoston, joka laittaa toimeen kirkkovaltuuston päätökset.

Jos seurakunta kuuluu seurakuntayhtymään, toimitetaan kahdet vaalit. Vaaleilla valitaan jäsenet: seurakuntaneuvostoon, joka johtaa seurakunnan toimintaa sekä yhteiseen kirkkovaltuustoon, joka johtaa seurakuntayhtymää. Molempia vaaleja varten on ehdokaslistat erikseen. Sama ehdokas voi olla ehdolla molemmissa vaaleissa tai vain toisessa. Tässä seurakuntayhtymien hallintomallissa

Yhteinen Kirkkovaltuusto valitsee keskuudestaan Yhteisen Kirkkoneuvoston, joka panee toimeen Yhteisen Kirkkovaltuuston päätökset.

Olet uskottu, toivottu ja rakastettu

Vaalivuoden aikana herätetään ajatuksia ja keskustelua kolmen valtakunnallisen vaaliviestin kautta: Tulevaisuus tehdään nyt, yhdessä yksinäisyyttä vastaan ja myötätunnon ääni ajassamme. Miten toivoisit, että omassa seurakunnassasi jatkossa toimitaan? Mikä on hyvin, minkä toivoisit muuttuvan?

Seurakuntavaalit ovat myös arvovalit. Paikalliset luottamushenkilöt valitsevat maallikkoedustajat kirkolliskokoukseen, joka on koko kirkon korkein päättävä elin.

Ennakoäänestys järjestetään 8.-12.11.2022

Varsinainen äänestyspäivä on 20.11.2022.

Vaalitulokset selviävät vaalipäivän iltana 20.11.2022. Valittujen ehdokkaiden kausi alkaa seurakunnissa 1.1.2023.

Seurakuntavaalit ovat edelleen ainoat valtakunnalliset vaalit, joissa 16-vuotiaalla on äänioikeus. Seurakuntavaaleissa saavat äänestää viimeistään vaalipäivänä 16 vuotta täyttävät evankelis-luterilaisen kirkon jäsenet. Rippikoulua tai konfirmaatiota ei edellytetä äänestämiseen, jäsenyys riittää. Kirkkoon liittymisen tulee olla rekisteröity 15.8.2022 mennessä.

Ehdokkaaksi?

Ehdokasasettelu päättyy 15.9.2022

Ehdokkaaksi voi asettua konfirmoitu kirkon jäsen, joka on seurakunnan jäsen viimeistään 15.9.2022. ja täyttää 18 vuotta viimeistään 20.11.2022.

Kun ehdokkuus kiinnostaa, toimi näin:

Liity seurakuntasi ehdokaslistalle. Kysy seurakuntasi ehdokaslistoista ja yhteyshenkilöistä kirkkoherranvirastosta tai nykyisiltä luottamushenkilöiltä ja etsi itsellesi sopiva lista. Listoja perustavat valitsijayhdistykset, joiden taustalla voi olla herätysliike tai poliittinen puolue, usein myös jokin teema tai ajatusmaailma. Näitä voivat olla esimerkiksi kirkon uudistaminen, tasa-arvon edistäminen tai nuorten aseman vahvistaminen kirkossa. Selvitä valitsijayhdistyksen teemat ja tavoitteet ja varmista, että voit olla niiden takana.

Voit myös perustaa oman valitsijayhdistyksen, jos et löydä sopivaa. Kannattaa aloittaa keskustelu paikallisista aiheista, jotka sinua kiinnostavat.

Mikäli haluat perustaa oman listan saat lisätietoja www.seurakuntavaalit.fi sivustolta verkosta tai omasta paikallis seurakunnastasi. Tärkeä on tässäkin muistaa aikataulu. Perustamisasiakirja, asiamiehen vakuutus ja jokaisen ehdokkaan allekirjoittama kirjallinen suostumus on toimitettava kirkkoherranvirastoon viimeistään 15.9.2022 klo 16.

Seuraavassa Saavu Kirkkolehdessä käsitellään vaaleja enemmän ja tarkemmin.

PSALMI 142

Vapauta minut vainoojieni käsistä

1. Virsi, jonka Daavid lauloi ollessaan luolassa. Rukous.
2. Minä korotan ääneni
ja huudan avuksi Herraa.
Minä korotan ääneni
ja etsin apua Herralta.
3. Hänelle minä kannan huoleni,
hänelle kerron, mikä minua painaa.
4. Voimani ovat lopussa,
mutta sinä näet jokaisen askeleeni.
Tielle, jota kuljen,
on viritetty ansa minua varten.
5. Katso minua, niin näet,
että olen vailla puoltajaa.
Minulla ei ole turvapaikkaa,
kukaan ei välitä siitä miten minun käy.
6. Herra, sinua minä huudan avukseni.
Minä sanon: sinä olet turvani,
minun perintöosani
elävien maassa.
7. Kuule, kuinka vaikeroin,
en jaksa enää!
Vapauta minut vainoojieni käsistä!
He ovat minua vahvempia.
8. Olen satimessa – pelasta minut,
niin saan kiittää sinun nimeäsi.
Ystävät kokoontuvat ympärilleni,
kun pidät minusta huolen.

LOPPUSANAT

Lehden tämän numeron loppu ja kesää

Lehden jutut loppuivat tähän ja lehden tekijät toivottavat kaikille hyvää kevättä, luottamusta tulevaisuuteen sekä uskoa, toivoa ja rakkautta. Äänilehden lukija Hannele Töllikkö.